

amelyek addig – eltérő életmódja miatt – lényegében kívül estek a magyar népesség érdeklődésén. Mindez tovább differenciálta a terület kulturális képét és tovább bontotta a táji munkamegosztás egységeit, szövetét is.

IRODALOM

- Bak J.*, 1932. A borsodi Bükk-hegység települései. Budapest.
- Bakó F.*, 1951. A magyar paraszti méhészet kutatása. MTA. II. Oszt. Közleményei. Muzeológiai sorozat I. 2. sz. 283–330.
- Bakó F.*, 1967. A faépítkezés emlékei Heves megyében. Egri Múzeum Évkönyve V. 161–240.
- Bartha L.*, 1973. A faizás emlékei Dél-Bükkalján a tagosítási perek tükrében. Népi hagyományok Borsodban 5. 19–33.
- Bozó J.*, 1970. Bükkzserci erdők. Népünk életéből. 95–100. Mezőkövesd.
- Dám L.*, 1980. Magyar népi építészet. (Egyetemi tankönyv). Budapest.
- Dobrossy I.*, 1969. Az aszalás, mint konzerválási mód a Zempléni-hegység falvaiban. Ethnographia LXXX. 514–536.
- Kolodzey L.*, 1970. Az erdő szerepe Répáshuta népiéletében. Népi kultúra Borsodban. 39–56. Miskolc.
- Mádai Gy.*, 1970. A hagyományos paraszti erdőgazdálkodás kutatásának általános kérdései. Ölfavágók, erdei munkások a Bükkben. Népi kultúra Borsodban. 6–29. Miskolc.
- Mádai Gy.*, 1971. Hagományos fadöntés a Bükk-hegység borsodi erdőiben. HOMKözl. 9. 104–109.
- Sipos I.*, 1958. Geschichte der Slowakischen Mundarten des Bükk-Gebirges. Budapest.
- Szilás G.–Kolossváry Sz.-né* 1975. A diósgyőri kincstári uradalom erdőgazdálkodása. In.: Kolossváry Sz.-né (szerk.): Az erdőgazdálkodás története Magyarországon. 140–175. Budapest.
- D. Tóth P.*, 1970. Népi erdőgazdálkodás Dédestapolcsány környékén. Népi kultúra Borsodban. 30–38. Miskolc.
- Veres L.*, 1978. A Bükk-hegység üveghutái. Miskolc.
- Viga Gy.*, 1980. A Bükk-hegység szlovák meszeseinek kereskedő útjai az Alföldre. Ethnographia XCI. 252–258.
- Zupkó B.*, 1972. Adatok Cserépváralja XIX. századi erdőgazdálkodásához. HOMKözl. 11. 140–147.

ANGABEN ZU DER LEBENSWEISE DER DÖRFER IM BÜKK-GEBIRGE IM 19. JAHRHUNDERT

(Auszug)

Das Bükk-Gebirge gliedert sich in Zonen, die geographisch gleich trennbar sind. Den einzelnen Zonen gesellen sich die verschiedenen Modelle der traditionellen Kultur. Auf dem Wege nach den inneren Regionen des Gebirges hat die Landwirtschaft immer weniger Möglichkeit und Bedeutung, der Grund des Auskommens ist hier die Waldarbeit. Die speziellen Produkte (Kalk, Holzkohle, Holzgeräte, Brennholz, usw.) haben sie auf dem Tieflande um Lebensmittel getauscht.

Das Waldgebiet am östlichen Teil des Bükk-Gebirges war das Gut der Domäne von Diósgyőr, die seit der Mitte des 18. Jahrhunderts, unter der Oberhoheit der Hofkammer eine bewusste, planmäßige Waldwirtschaft begonnen hat. Diese Tätigkeit der Domäne geriet mit der traditionellen Waldarbeit der Dörfer oft in Konflikt.

Die Studie zitiert drei Dokumente aus dem ersten Drittel des 19. Jahrhunderts. Das erste ist eine Disposition der Domäne, worin die Möglichkeiten der Waldbenutzung verschärft wurden. Die anderen zwei sind Beschwerdebriefe der Einwohner von Diósgyőr

und Óhuta, worin sie die hindernden Dispositionen gegenüber dem Kalkbrennen und -verkaufen als Umrecht beklagen.

In den letzteren Schriften wurde sozusagen ein vollständiger Querschnitt der Waldbenutzung und der Lebensweise der Gebirgsdörfer dargestellt. Die Dokumente zeigen, dass sich die Bevölkerung der inneren Gebirgsregionen vom Niederlassen an — durch die landwirtschaftliche Arbeitsteilung — auf den Produktüberfluss der landwirtschaftlichen Bevölkerung auf dem herumliegenden Gebiet stützt. Das wichtigste Mittel dieses Produktumtausches war der Kalk.

Gyula Viga